

Undervisningsopplegg: *Billie og Bo*

Kristine Rui Slettebakken, Gyldendal 2023

Illustrert av Nora Brech

DETTE undervisningsopplegget til *Billie og Bo* er inndelt i tre faser: Før, underveis og etter.

FØR-fasen har til hensikt å hjelpe elevene med å etablere en forforståelse slik at de kan danne seg en forestilling om hva boka kommer til å handle om. I førlesefasen til *Billie og Bo* tar aktivitetene utgangspunkt i bokas forside og baksidetekst.

UNDERVEIS-fasen betegner den fasen der man leser teksten. Når det gjelder *Billie og Bo*, er boka på 31 korte kapitler, men vi har valgt å dele den opp i seks nedslag som avspeiler bokas struktur og har laget spørsmål som passer til disse delene. Du kan naturligvis velge å dele inn boka på andre måter og stille andre spørsmål hvis du foretrekker det.

Uansett inndeling av boka oppfordrer vi til bruk av lesestopp underveis i lesingen for å modellere og snakke med barna om hvordan de opplever teksten og hva de tenker om det som skjer.

Det kan f.eks. være når dere møter viktige eller vanskelige ord; det kan være steder der du tenker eller fornemmer at elevene er usikre på innholdet, kan ha glede av en oppsummering eller anledning til å reflektere sammen; det kan også være sentrale steder som egner seg spesielt godt til å snakke om hvordan teksten skaper bilder eller sier ting mellom linjene; eller det kan være steder der gruppa kan være sammen om å oppleve en overraskende vending i fortellingen eller en felles følelse - av spenning, urettferdighet, svik, vennskap eller glede over boka.

ETTER-fasen passer til å snakke om boka i sin helhet når den er ferdiglest, men også til å sette den i perspektiv gjennom ulike aktiviteter, ved å sammenligne den med andre bøker eller filmer dere kjenner, trekke forbindelser til virkeligheten og til å diskutere hva dere synes om boka.

Vi ønsker å få vite hva dere synes om boka og håper derfor dere vil snakke om hva dere likte med boka og hva dere ikke likte. Her kan dere også bruke Streken til å konkretisere hvem som likte boka, hvem som mislikte boka - og ikke minst - til å få frem ulike begrunnelser for *hvorfor*.

FØR:

Se på forsiden sammen:

- Hva legger dere merke til på bildet?
- Hva ser dere i forgrunnen av bildet? Og i bakgrunnen?
(Forklar ev. begrepene forgrunn og bakgrunn hvis ikke elevene kjenner dem fra før)
- Er det noen farger dere legger særlig merke til?
- Hvordan vil dere beskrive barnet i trillebåren?
- Og hvordan vil dere beskrive barnet som løper bak og dytter?
- Hvem tror dere er Billie, og hvem tror dere er Bo?
- Hvis dere kunne velge: Ville dere helst sittet foran eller løpt bak? Hvorfor?
- Hvilke likheter ser dere mellom de to barna? Og hvilke forskjeller?
- Tror dere at Billie og Bo er venner? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Kan man være venner selv om man er forskjellige? Forklar hva dere tenker om dette.

Baksiden:

Les høyt baksideteksten.

Fortell elevene hva «rattata» betyr og vær også klar til å snakke om et par av de andre uttrykkene i teksten, f.eks. «å være utvalgt», «å ha noe å skulle ha sagt» og «uredd».

- Hvordan tror dere det er å begynne i en ny klasse?
- Hva vil det si å være "utvalgt"?
- Kjenner dere uttrykket "å ha noe man skulle ha sagt"?
- Vet dere hva det betyr at Bo ikke har "mye han skulle ha sagt"?
- Hva tenker dere når dere hører ordet "uredd"?
- Hvem tror dere bestemmer mest av Billie og Bo?
- Hva tror dere Bo tenker om å være Billies utvalgte?

På nettsidene til Stjerneboka finner dere også aktiviteten «Skriv og tegn: Bli kjent med hverandre!»

Den kan inngå som en før-lese-aktivitet eller gjøres når dere har lest de første kapitlene.

UNDERVEIS:

Underveis-fasen er i dette opplegget til Billie og Bo delt opp i seks nedslag eller deler.

Nedslag 1 (side 6-13)

Nedslag 2 (side 14-37)

Nedslag 3 (side 38-61)

Nedslag 4 (side 62-73)

Nedslag 5 (side 74-91)

Nedslag 6 (side 92-110)

Nedslag 1 (s.6-13)

Ord:

Her er noen av ordene på s.6-13 som det kan være greit å ta opp.

Ordene i vanlig skrift kan det være nok å oppklare kort, med en enkel forklaring, mens ordene i fett skrift er ord som det kanskje kan passe å snakke om siden de har særlig betydning for historien, dukker opp senere i fortellingen e.l.

grøftekanten; nada, Granada; Har du mista det, eller?; Lys levende; inni hampen; **utvalgt**; **eksperiment**; kvaliteten; Pinadø

sannsynlig; **skjebnen**; svisja og svusja; gripetak; kontant; å være i sjokk; bustete; **målbevisst**; gjerdet

Før:

For å kople på elevene kan det være en god ide å begynne med å tenke høyt om hva som kommer – før du setter i gang med å lese kapitlet. Når du modellerer hvordan man som leser danner seg forestillinger om tekstens innhold allerede før man leser, støttes barna i å utvikle denne ferdigheten.

Siden første kapittel har en overskrift og dessuten innledes av et bilde, går det an å bruke disse elementene til å spørre om hva som kommer. Det går f.eks. an å si: "Når jeg leser tittelen på det første kapitlet i boka, «Død», blir jeg overrasket. Det er ikke ofte jeg har lest historier som begynner med å handle om død. Når jeg ser på bildet, legger jeg merke til at jenta ligger livløs på gresset og at gutten ser bekymra ut. Jeg lurar på hva vi skal få vite i kapitlet. Kan jenta ha skadet seg? Kan gutten hjelpe henne? Kanskje vi også får høre hva gutten tenker?»

Deretter går det an å lese høyt for elevene.

Underveis:

Underveis i lesingen av kapittel 1 og 2, går det an å modellere bruken av setningsstartere til å beskrive leseopplevelsen. Da opplever barna setningsstarterne i praksis før de selv skal øve seg på å ta dem i bruk.

Her er noen eksempler på hvordan det kan gjøres:

1. *Jeg ble overrasket over...* begynnelsen på fortellingen. Det er ikke ofte jeg har lest historier som begynner med at man tror at en av hovedpersonene er død.
2. *Det gjorde inntrykk på meg at...* Bo plutselig begynte å gråte, men jeg forstår jo at det må ha vært trist å finne Billie liggende livløs i grøftekanten.
3. *Jeg synes det var litt rart...* av Billie å si «Du er den utvalgte» som det aller første hun sier – før hun har blitt kjent med Bo osv. Det får meg til å tenke på om hun har bestemt seg for dette allerede før hun møtte Bo.
4. *Jeg la merke til at...* Bo virker overrasket over at Billie er så kjapp og så ivrig. Jeg lurar på om det kan være fordi han ble så overrasket over at Billie først lå livløs i grøftekanten og så var full av energi og initiativ? Eller om det skyldes at de er forskjellige typer: At Bo kanskje er mer forsiktig, mens Billie er mer aktiv og uredd? Hva tenker dere?
5. *Jeg ble overrasket* da det plutselig sto at Bo ikke har smilt på en stund. Samtidig ble jeg nysgjerrig på det: Hva kan være grunnen til at Bo ikke smiler? Kanskje vi får høre mer om det snart?

Dere kan også stoppe opp etter kapittel 1 for å snakke om hva dere tror vil skje i kapittel 2.

Her går det f.eks. an å modellere ved å si at: «Når jeg leser tittelen på kapittel 2, lurte jeg på om det er Billie eller Bo som endelig smiler. Da vi leste kapittel 1, la jeg merke til at Bo ble lei seg. Så da tror jeg kanskje mest på at det er Bo som endelig skal smile i kapittel 2. Hva tror dere?»

Etter:

Når dere er ferdige med bokas første del – kapittel 1 og 2, kan elevene få i oppgave å bruke noen av de samme setningsstarterne til å formulere sin opplevelse av teksten.

Her er noen eksempler på setningsstartere - de kan med fordel skrives ut, lamineres og henges opp på et egnet sted i klasserommet.

- Da jeg leste, la jeg merke til...
- Da jeg leste, lurte jeg på om...
- Det gjorde inntrykk på meg at...
- Jeg ble overrasket over...
- Hvis jeg hadde vært Bo...
- Hvis jeg hadde vært Billie...
- Jeg likte godt...
- Jeg likte ikke...
- Jeg synes at...

I-G-P (individuell, gruppe, plenum)

La elevene velge ut 2-3 av dem og be dem skrive et par setninger eller avsnitt som begynner med disse. Legg også gjerne til rette for at barna begrunner sine meninger ved hjelp av «fordi» og gjerne også ved å vise til teksten.

Når elevene har skrevet egne setninger, kan de dele dem med læringspartneren sin eller med elever i en mindre gruppe – f.eks. med 2-3 andre elever.

Til slutt kan dere snakke om teksten ved hjelp av setningsstarterne i plenum. Bruk gjerne elevenes setningsstartere.

I tillegg går det an å bruke andre veier inn i samtalen. Ta opp ting fra teksten som du vet vil engasjere elevene dine eller bruk ev. noen av følgende spørsmål:

Det er Bo som forteller historien, og det er Bo som sier «jeg».

- Hvilket inntrykk får dere av Bo i begynnelsen?
- Og hvilket inntrykk får dere av Billie?
- Hva gjør Bo da han ser at Billie ligger i grøfttekanten?
- Hvorfor tror dere at Bo reagerer slik han gjør?
- Hva tror dere han tenker?
- Hvorfor tror dere Billie later som om hun er død?
- Hva tror dere Billie mener når hun sier at «Å legge seg i grøfta var et eksperiment»?
- Hva vil det si å være en utvalgt? (Jf. baksideteksten)
- Hva tror dere Bo synes om å være utvalgt?
- Hva tror dere Bo mener når han sier: «Men det skulle aldri ha skjedd!»?

Billie gjør mange ting i løpet av kapittel 2.

- Nevn så mange av dem som dere husker.
- Hvordan vil dere beskrive Billie?

- Vet dere hva det vil si å være målbevisst?
- Synes dere Billie virker målbevisst? Hvorfor/Hvorfor ikke?
- Hva tror dere Bo tenker om at de skal gå i samme klasse?
- Og hva tror dere Billie tenker?
- Hva tror dere kan være grunnen til at Bo ikke har smilt på en stund?
- Hva tror dere skjer videre?

Nedslag 2 (s.14-37)

Ord:

Her er noen av ordene på s.14-37 som det kan være greit å ta opp.

Ordene i vanlig skrift kan det være nok å oppklare kort, med en enkel forklaring, mens ordene i fett skrift er ord som det kanskje kan passe å snakke om siden de har en særlig betydning for historien, dukker opp senere i fortellingen e.l.

oppslukt, **hjerterevn**, rein og skjær, gedigent, fordufta, fnøys, **engangstilfelle**, Palma de Mallorca, å være noe foruten, **krympe**, miste piffen

-

motstå, feige ut, kvalitet, nødutgangskorridoren, betongen, **kommanderer**, dempa, en levende sjel, å si noen sannhetens ord, farte rundt, dønn ærlig

-

klinkende enig, småengstelig, **her gjelder det å henge med**, trippa, tjernet, registrerte, i en fei, gaule, bikkjekaldt, hutrende

-

Et friskt pust, aprilsnarr, i sitt ess, snokete, appelsintid, sjokkdø, prompepute, heidundrandes, pønska på, fosterstilling, plastdings, narringa, påfunn,

-

jammen, **uteligger**, ventilen, vært ute en vinternatt før, stropp, busten, redningsskjøyta, **hjemløs**

Før:

Hvis dere akkurat har lest kapittel 1 og 2, kan dere snakke litt om hva dere tror kommer til å skje videre. Du kan også lese høyt tittelen på kapittel 3, «Voks hjerte, voks», og spørre elevene hva de tror kan ligge i det.

Det går f.eks. an å si at: «Når jeg leser tittelen på kapittel 3, lurer jeg på hvilket hjerte det er snakk om - om det er Billie sitt eller Bo sitt hjerte. Siden kapittel 2 sluttet med at vi hørte om kroppen til Bo, tror jeg kanskje mest på at det er Bo sitt hjerte. Hva tenker dere?»

eller:

«Jeg blir litt overrasket over overskriften på kap. 3: «Voks hjerte, voks». Jeg tenker at det er litt rart å si at noe skal vokse (imperativ) – det kan man jo sjeldent bestemme, og det tar ofte litt tid. Har dere noen gang fått beskjed om at dere må vokse? Og hva tenker dere om at det er et hjerte som får beskjed om å vokse?»

Hvis det har gått tid siden dere leste kapittel 1 og 2, kan det være lurt med en liten oppsummering før dere fortsetter med kapittel 3. Da går det kanskje an å be barna fortelle hva de husker?

Underveis:

Under høytlesingen er det dessuten lurt å legge inn lesestopp – f.eks. når dere møter på vanskelige ord, når du fornemmer at noe er vanskelig å forstå for barna, når du finner en anledning til å visualisere innholdet med elevene, når det står ting mellom linjene, når du merker at barna reagerer på noe i teksten osv.

Etter:

Når dere er ferdige med å lese høyt side 14-37, kan elevene få i oppgave å bruke noen av setningsstarterne til å formulere sin opplevelse av teksten.

Du kan også ta opp ting fra teksten som du vet vil engasjere elevene dine eller bruke noen av følgende spørsmål:

- Hvorfor tror dere Bo sa nei når Jonas og Tarek spurte han om å leke?

«Det er farlig å ha en bestevenn», tenker Bo.

- Er dere enige?

Bo tenker også at: «Det burde vært regler for flytting»

- Hvorfor tror dere han mener dette?

- Er det noen som har prøvd å få røsket av et plaster? Hvordan er det?

- Er det noen som har opplevd å miste en god venn?

- Kan et hjerte krympe? Hva tror dere Bo mener?

Bo sier at han er god på å være aleine.

- Hva tror dere han mener med det?

- Hva må man kunne for å være god på å være alene?

- Hvordan klarer Billie å overtale Bo til å leke?

- Hva tror dere Bo tenker om Billies ide om å ha et hemmelig sted?

«Når du er ni, starter livet for alvor», sier Billie.

- Er dere enige? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Hvorfor tror dere bo blir redd da Billie forteller at hun har flyttet fire ganger?

- Har dere opplevd å måtte flytte? Hvilke fordeler og ulemper er det med å flytte?

- Tenker dere at «utvalgt» og «venn» betyr det samme?

- Kan det være situasjoner der «utvalgt» betyr noe annet enn «venn»?

- Hvordan vil dere beskrive vennskapet mellom Billie og Bo?

«Her gjelder det å henge med», tenker Bo.

- Hva tror dere han mener med det?

«Du angreir ALDRI på et forfriskende vårbad!» sier Billie.

- Er dere enige? Begrunn svaret.

Mammaen til Bo kaller Bille for «et friskt pust».

- Hva tror dere hun mener med det?

Bo kaller Billie «smågæren».

- Er dere enige? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Hva synes dere om Billies aprilsnarr-spøker?

- Synes dere hun går for langt? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Forstår dere hvorfor Bo reagerer på spøken med bloddryppende plastdings?

- Har dere noen gode eksempler på aprilsnarr-spøker?

- Hvilket inntrykk får dere av Finn, mannen som sitter under broa?

- Synes dere Billie og Bo er hyggelige mot ham? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Hva hadde dere gjort hvis dere hadde vært Billie eller Bo?

Da Billie spør Finn hva han har i sekken, svarer han «Livet mitt».

- Hva tror dere han mener med det?

Nedslag 3 (s.38-61)

Før:

Bokas hovedpersoner er nå introdusert og presentert, i tillegg til et par av bipersonene, noen konkrete steder og situasjoner.

Før dere fortsetter lesingen, kan det derfor være en god ide å gi elevene en tegne- eller maleoppgave. Du kan f.eks. la dem velge mellom å tegne (en av) hovedpersonene eller å la dem tegne/male et bilde av noe av det de har sett for seg mens de har lyttet: Det kan være den første scene i boka, badeturen i skogen eller hvordan de forestiller seg at det ser ut under broen, på det hemmelige stedet til Billie og Bo.

Når de er ferdige med bildene, kan de vise frem bildene sine i små grupper og fortelle hva de viser.

Til slutt kan dere oppsummere arbeidet i hel klasse og snakke om hvordan lesing kan føre til at man ser bilder i hodet mens man lytter.

En annen aktivitet som kan passe i denne fasen er en enkel rolle som heter «Hva kan venner gjøre sammen?» Den finner dere på nettsidene, under Billie og Bo.

Deretter kan dere fortsette å lese høyt fra s.38-61 slik at elevene får høre hvordan Billie gradvis går for langt.

Underveis:

Underveis i lesingen går det an å modellere bruken av setningsstartere til å beskrive leseopplevelsen. Da opplever barna setningsstarterne i praksis.

Her er noen eksempler på hvordan det kan gjøres:

1. *Jeg synes det var litt rart...* at Billie fortalte den historien om rikingen som hadde kjøpt bil, men etter hvert gikk det opp for meg at Billie gikk mot kvarteret der rikingen bor.

2. *Jeg ble overrasket over...* at Billie og Bo gikk rett inn porten til huset der rikingen bor, at de fant nøkkelen og at de låste seg inn i garasjen.

3. *Jeg la merke til at...* Bo begynner å tvile på flere av de tingene som Billie gjør.

4. *Det gjorde inntrykk på meg at...* Bo sa ifra om at han ikke synes det er greit å ta tingene fra rikingen og å gi dem til Finn.

Etter:

Når dere har lest, kan barna få bruke setningsstarterne til å formulere sin opplevelse av teksten.

I-G-P

La elevene velge ut 2-3 av dem og be dem skrive et par setninger eller avsnitt som begynner med disse. Legg også gjerne til rette for at barna begrunner sine meninger ved hjelp av «fordi» og gjerne også ved å vise til teksten.

Når elevene har skrevet egne setninger, kan de dele dem med læringspartneren sin eller med elever i en mindre gruppe – f.eks. med 2-3 andre elever.

Til slutt kan dere snakke om teksten ved hjelp av setningsstarterne i plenum.

Bruk gjerne elevenes setningsstartere. I tillegg går det an å bruke andre veier inn i samtalen. Ta opp ting fra teksten som du vet vil engasjere elevene dine eller bruk ev. noen av følgende spørsmål:

- Hva tenker dere når dere hører Billie fortelle om rikingen som har kjøpt bil?
- Hvilket inntrykk får dere av faren til Billie?

Da Bo spør hva de skal, svarer Billie: «Ha påskeferie, vel.»

- Hva tror dere hun mener med det?
- Hvorfor tror dere Billie går inn porten til villaen?
- Hvorfor tror dere Bo blir med?
- Hva hadde dere gjort om dere hadde vært Bo?
- Hva synes dere om at Billie og Bo prøver trampolinen mens alle er på påskeferie?
- Hva synes dere om at Billie legger seg på solsenga og leker rik dame?

Bo tenker at «Det var som om vi var kommet til en annen verden.»

- Hva tror dere han mener med det?
- Hvordan tror dere Billie har det da hun hopper på trampolina?
- Hva tror dere Billie mener når hun sier: «Nå er det din tur til å få sug i magen, Bo?»
- Hvorfor tror dere Billie spør om hun kan stole på Bo?
- Tror dere hun kan det?

- Hvordan tror dere trillebåra og solsenga har havnet under broa?
- Hvorfor tror dere Finn sier at han har sovet godt?
- Hva kan være grunnen til at Finn sier takk til Bo?

- Hvorfor tror dere Bo har så mange spørsmål da de går fra broa?
- Hva tenker dere om at Finn skal selge golfkøllene?
- Hva synes dere om at Bo sier at Billie stjeler?
- Hva synes dere om svaret hennes?
- Er dere enige i at Billie og Bo er snille mot Finn? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Hvorfor tror dere Finn blir glad for tingene de har med til ham?
- Hva tror dere foreldrene til Billie og Bo går i påskeferien?

- Hva synes dere om at Billie og Bo blir med Finn i gummibåten?

Da Bo henter brus i garasjen møter han en mann som står på andre sida av villaveien. Mannen spør Bo hva han gjør i hagen.

- Hva synes dere om svaret til Bo? Begrunn svaret.

Da Bo kommer tilbake til broa, hører han Billie si: «En utvalgt gjør det han blir bedt om».

- Hvordan reagerer Bo på dette?

- Hvorfor tror dere han reagerer så sterkt?

- Hva hadde dere gjort i denne situasjonen hvis dere hadde vært Bo?

- Hva tror dere Bo mener med at «Alt sammen hadde bare vært en gedigen aprilsnarr»?

- Tenker dere at Bo har blitt lurt av Billie? Begrunn svaret.

- Hva synes dere Bo skal gjøre nå?

Nedslag 4 (s.62-72)

Før:

Fortellingen er nå på et viktig punkt og Bo står i en vanskelig situasjon. For mange elever vil dette virke engasjerende, og det kan være fint å ta seg tid til å snakke om Bos situasjon.

Her går det an å trekke inn arbeidsmåten Streken:

Streken - en metode for debatt i klasserommet.

Hensikten med denne metoden er å få frem ulike meninger og gode diskusjoner i klasserommet.

Marker en strek i klasserommet med for eksempel teip, en snor eller bøker.

‘Streken’ skal fungere som en enig/uenig-akse, og elevene skal i løpet av diskusjonen plassere seg i forhold til denne aksen. En person –for eksempel læreren – framsetter ulike påstander i løpet av sekvensen. Elevene skal plasserer seg umiddelbart på den ene eller andre siden, eller midt på. Deretter åpnes det for begrunnelser og diskusjon – og elevene får anledning til å flytte på seg hver gang de endrer mening.

Det kan være en god idé å starte med uskyldige påstander slik at elevene får prøvd ut forflytningen før de større diskusjonene starter. Forslag til oppvarmingsspørsmål:

– Jeg spiser brødmatt

– Jeg liker sushi

– Jeg driver med idrett

(Legg til det du tenker at passer din elevgruppe best).

Pass på at spørsmålene eller påstandene alltid er av en sånn art at alle alternativer er like riktige, det skal ikke være mulig å velge «feil».

Deretter kan dere gjøre det samme med påstander fra, eller om utdraget.

Du kan for eksempelvis lese høyt følgende jeg-setninger og be barna fordele seg etter om de er enige eller uenige:

- Jeg synes synd på Bo
- Jeg synes synd på Billie
- Jeg synes synd på Finn
- Jeg synes Billie lyver
- Jeg synes Bo lyver
- Jeg synes Bo skal si til Billie at de må slutte å være venner
- Jeg tror Bo kan klare å overtale Billie til å levere tilbake tingene
- Jeg synes Bo skal si ifra til politiet
- Jeg synes Bo skal si ifra til mammaen sin
- Jeg synes dere Bo skal si ifra til pappaen til Billie

Iblant hender det at alle stiller seg på samme side av streken, men denne metoden kan også brukes som utgangspunkt for nyansering og diskusjon. Det går f.eks. an å kombinere noen av påstandene slik at fordelingen blir mer jevn. F.eks. kan du si: «Jeg synes Bo skal si ifra til BÅDE mammaen OG pappaen» eller «Jeg synes synd på Bo OG jeg synes synd på Billie» og la elevene plassere seg på nytt. Det går også an at du selv bidrar med et argument som støtter et av synspunktene der det er få. Da viser du at også mindretallet kan ha gode argumenter for sitt synspunkt. Plukk ev. også ut noen elever som kan begrunne sitt standpunkt når dere leker «streken».

Alternativ aktivitet:

Før dere leser videre, kan det også vært lurt å prøve å forutsi hva som kommer til å skje på de følgende sider. Det kan dere f.eks. gjøre med utgangspunkt i kapittel-overskriften på s.62. Den spiller på overskriften på kapittel 3 og det går an å sammenlikne de to overskriftene og snakke om hva det betyr. Det går også an å se på illustrasjonen på s.63.

Deretter kan du lese neste del, s. 62-72

Underveis:

Selv om mange av elevene trolig er involvert og engasjert i denne fasen, kan det fortsatt være lurt å legge inn lesestopp underveis – f.eks. når dere møter på vanskelige ord, når du fornemmer at noe er vanskelig å forstå for barna, når du finner en anledning til å visualisere innholdet med elevene, når det står ting mellom linjene, når du merker at barna reagerer på noe i teksten osv.

Etter:

Etter lesingen går det dessuten an å ta utgangspunkt i noen av disse spørsmålene:

- Hvorfor tror dere Bo vil at mammaen hans skal si at han er sjuk?
- Hva tror dere Bo mener med at hjertet hans krymper?
- Hvorfor tror dere Bo hakker på egget?
- Hva synes dere om at Billie kommer på sykebesøk?
- Hvorfor tror dere ikke Bo vil at hun skal få komme inn?
- Hvorfor tror dere mammaen til Bo vil at han skal gå på butikken?
- Hvorfor tror dere at Bo tar på hettegenser?
- Hva tror dere er grunnen til at Bo føler seg som ungdommen i etasjen over?

- Hvorfor tror dere det står at ørene til Bo vokser da han hører Kalle fortelle?
- Hvem er Kalle?
- Hvorfor snakker Kalle med Mehran som eier butikken?
- Hvorfor tror dere Bo føler seg dårlig?

Nedslag 5 (s.73-91)

Når dere har lest, kan barna få bruke setningsstarterne til å formulere sin opplevelse av teksten.

I-G-P

La elevene velge ut 2-3 av dem og be dem skrive et par setninger eller avsnitt som begynner med disse. Legg også gjerne til rette for at barna begrunner sine meninger ved hjelp av «fordi» og gjerne også ved å vise til teksten.

Når elevene har skrevet egne setninger, kan de dele dem med læringspartneren sin eller med elever i en mindre gruppe – f.eks. med 2-3 andre elever.

Til slutt kan dere snakke om teksten ved hjelp av setningsstarterne i plenum.

Bruk gjerne elevenes setningsstartere. I tillegg går det an å bruke andre veier inn i samtalen. Ta opp ting fra teksten som du vet vil engasjere elevene dine eller bruk ev. noen av følgende spørsmål:

- Hva tror dere Bo tenker om at Billie kanskje må flytte?
- Hvorfor tror dere Bo går mot broa?
- Hva tenker dere om at Billie er alene i den gule gummibåten?
- Hva burde hun gjort isteden?
- Hva synes dere om måten Bo reagerer på?
- Hva hadde dere gjort om dere hadde vært Bo?

På s. 80 står det følgende: «Si at det bare er et eksperiment, Billy!»

- Hva tror dere menes med dette?
 - Hva skjer da Finn dukker opp? Hva synes dere om det?
 - Hvorfor synes Bo at det er fantastisk at Billie spyr?
 - Hva mener Finn med at faren til Billie må ta Bo?
- «Utvalgt», «utskudd», «utspilt», «uteligger».
- Klarer dere å komme på andre ord som begynner med «ut»?
 - Hvorfor tror dere Finn forteller Bo hva han og Billie snakket om under broa?
 - Og hvorfor tror dere han sier at Billie sa at Bo har en kul underbukse?

Nedslag 6 (s.92-110)

- Hvorfor tror dere Mehran inviterer til fest?
- Hvorfor tror dere moren til Bo bruker lang tid til å ordne seg til festen?
- Tror dere Bo gleder seg eller gruer seg mest til festen?
- Hva synes dere om slutten på boka?

Streken

En metode for debatt i klasserommet.

Hensikten med denne metoden er å få frem ulike meninger og gode diskusjoner i klasserommet.

Marker en strek i klasserommet med for eksempel teip, en snor eller bøker.

‘Streken’ skal fungere som en enig/uenig-akse, og elevene skal i løpet av diskusjonen plassere seg i forhold til denne aksen. En person –for eksempel læreren – framsetter ulike påstander i løpet av sekvensen. Elevene skal plasserer seg umiddelbart på den ene eller andre siden, eller midt på. Deretter åpnes det for begrunnelser og diskusjon – og elevene får anledning til å flytte på seg hver gang de endrer mening.

Det kan være en god idé å starte med uskyldige påstander slik at elevene får prøvd ut forflytningen før de større diskusjonene starter. Forslag til oppvarmingsspørsmål:

- Jeg spiser brødmatt
- Jeg liker sushi
- Jeg driver med idrett

(Legg til det du tenker at passer din elevgruppe best).

Pass på at spørsmålene eller påstandene alltid er av en sånn art at alle alternativer er like riktige, det skal ikke være mulig å velge «feil».

Deretter kan dere gjøre det samme med påstander fra, eller om boka i sin helhet, eksempelvis:

- Når du er ni, starter livet på alvor
- Rikinger er noen svinelus
- Det kan være farlig å ha en bestevenn
- Man angreir aldri på at man prøver noe nytt
- En utvalgt er en man kan stole på
- Du skal ikke tro, du skal vite
- Det er feil å stjele – uansett
- Kroppen lever sitt eget liv
- En utvalgt er en du kan få til å gjøre hva som helst
- Det går an å glemme seg helt fullstendig, men så få sannheten rett i fleisen

Iblant hender det at alle stiller seg på samme side av streken, men denne metoden kan også brukes som utgangspunkt for nyansering og diskusjon. Plukk gjerne ut én av påstandene som skapte litt jevn fordeling på hver sin side og la elevene debattere seg imellom, med deg som debattleder. Du kan ev. også plukke ut noen elever som kan begrunne sitt standpunkt når dere leker «streken». Endelig går det også an at du selv bidrar med et argument som støtter et av synspunktene der det er få. Da viser du at også mindretallet kan ha gode argumenter for sitt synspunkt..

Andre spørsmål du kan stille elevene etter lesingen kan være:

- Hvilke spørsmål sitter dere igjen med etter at vi har lest boka?
- Var det noe som var uklart? Noe dere ikke fikk svar på?
- Hva fikk boka dere til å tenke over?

- Hva vil dere si at boka *egentlig* handlet om?
- Minner Billie og Bo dere om andre bøker og historier dere har lest, sett eller hørt?

Klassesamtale – vurdering – avstemming

Til slutt kan dere diskutere boka i klassen med tanke på å nå fram til en felles vurdering:

- Hva mener elevene om boka?
- Liker de Billie og Bo? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva liker de? Og hva liker de ikke?

Sammenlikn også med forventningene dere hadde før dere begynte å lese.

- Stod innholdet til forventningene? Hvorfor/hvorfor ikke?

Lag gjerne et dokument der dere skriver inn tilbakemeldinger på boka. Da er det lettere å legge inn tilbakemeldingene på nettsidene i etterkant.

I den forbindelse kan dere også snakke om hvilke tilbakemeldinger som er de viktigste å videreformidle til forfatteren?

Er det tilbakemeldinger som dere ønsker å gi til de som har laget Stjerneboka og valgt ut boka?

Og hvilke tilbakemeldinger ville dere gitt til andre 3. og 4. klassinger i Norge?

Vurderingen kan også være en god anledning til at elevene får snakke om sin leseopplevelse og at de blir oppfordret til å begrunne synspunktene sine. Hvis du legger til rette for en hyggelig ramme for samtalen, blir det lettere for elevene å fortelle hva de mener om teksten.

Til slutt kan dere vurdere boka sammen:

Er boka **veldig bra, bra, OK** eller **kjedelig**?

Eller er boka så god at den fortjener merkelappen **stjernebok**?

Dere velger selv om dere vil prøve å nå frem til et kompromiss – eller om dere vil foreta en reell avstemming. Hvis dere går for avstemming, bestemmer dere også selv om dere vil ha den offentlig eller anonym. En mulighet er også å gi hver stemme en verdi (veldig bra er 3 poeng, bra er 2 osv.). Da kan dere stemme og telle sammen poengene.

Kanskje dere kan bruke regning som grunnleggende ferdighet for å regne ut gjennomsnittssummen?